

تخلفات

رانندگی

شعبان اولادی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بررسی علل تخلفات رانندگی

تالیف:

شعبان اولادی

انتشارات موجک

سرشناسه : اولادی، شعبان، ۱۳۵۶.
عنوان و نام پدیدآور : بررسی علل تخلفات رانندگی / تالیف شعبان اولادی.
مشخصات نشر : تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۱۸۱ ص؛ ۴ وزیری.
شابک : ۲-۰۷-۸۶۳۴-۶۰۰-۹۷۸-۲۰۰۰۰۰ ریال.
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۲۱.
موضوع : جرایم ترافیک - ایران
موضوع : Traffic violations – Iran
موضوع : جرایم ترافیک - ایران - پیشگیری
موضوع : Traffic violations – Prevention – Iran
رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ الف ۸ الف ۹ الف / HV ۶۴۲۵
رده بندی دیویی : ۳۶۳/۳۲۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۴۴۳۳۷۰

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش : ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳

Email : mojakpublication@yahoo.com

Web : www.mojak.ir

عنوان: بررسی علل تخلفات رانندگی

تالیف: شعبان اولادی

طراح جلد: سیده زهرا روشنایی

مشخصات ظاهری: ۱۸۱ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد - قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۲-۰۷-۸۶۳۴-۶۰۰-۹۷۸

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	سخن مولف .....
	بخش اول: علل تخلفات رانندگی / ۳
۵.....	فصل اول: ترافیک شهر و معضلات آن .....
۵.....	۱-۱ تعریف ترافیک .....
۶.....	۲-۱ معضلات ترافیک .....
۷.....	۱-۲-۱ آلودگی هوا .....
۷.....	۲-۲-۱ آلودگی صدا .....
۷.....	۳-۱ ترافیک شهری .....
۸.....	۱-۳-۱ شهر .....
۸.....	۲-۳-۱ شهر و اتومبیل .....
۱۱.....	۴-۱ انواع کارکردها .....
۱۲.....	۵-۱ حمل و نقل .....
۱۲.....	۶-۱ سیستم ترافیک در حوزه‌های شهری .....
۱۳.....	۷-۱ ابعاد چهارگانه مؤثر در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل و نقل .....
۱۳.....	۸-۱ بحران‌های جمعیتی و زیست محیطی .....
۱۴.....	۱-۸-۱ بحران شهری .....
۱۴.....	۹-۱ مشکلات ایمنی معابر در کشورهای در حال توسعه .....
۱۵.....	۱۰-۱ وابستگی متقابل بین اجرای قانون، محیط و آموزش .....

- ۱۱-۱ نقش مهندسين و برنامه‌ريزان ۱۶
- ۱۲-۱ اقدامات اصلاحي در نقاط خطرناك ۱۷
- ۱۳-۱ آمار تصادف ۱۷
- ۱۴-۱ مشكلات و راه حل ها ۱۸
- ۱۵-۱ مشكلات ساختاري و بين سازماني ۲۰

فصل دوم: ويژگي هاي انسان و استفاده كننده سيستم ۲۳

- ۱-۲ عوامل محيطي ۲۳
- ۲-۲ عوامل روانشناسي ۲۳
- ۳-۲ عوامل احساسی ۲۴
- ۴-۲ بلوغ ۲۴
- ۵-۲ عكس العمل ۲۴
- ۶-۲ ويژگي هاي فزيكي (جسمي و حسي) ۲۴
- ۷-۲ سرعت تصميم گيري ۲۵
- ۸-۲ عوامل انساني حادثه ساز ۲۵
- ۱-۸-۲ خطاهای ناشی از عملکرد ۲۶
- ۲-۸-۲ خطاهای فزيكي و حسي ۲۶
- ۳-۸-۲ خطاهای ناشی از اختلالات قوای مدرکه ۲۶
- ۴-۸-۲ اختلالات روحي و رواني ۲۶
- ۹-۲ قانون گذاران و مجريان قانون ۲۷
- ۱۰-۲ گواهي و بازرسي ۲۷
- ۱۱-۲ عملکرد راهنمائي و رانندگي ۲۷
- ۱۲-۲ انجام مراحل قضائي ۲۸

- فصل سوم: انسان و ترافیک ۲۹
- ۱-۳ ایمنی ترافیک ۲۹
- ۲-۳ راه ۳۱
- ۱-۲-۳ انتظار از راه ۳۲
- ۳-۳ وسیله نقلیه ۳۲
- ۱-۳-۳ انتظار از وسیله نقلیه ۳۳
- ۴-۳ چرا مرتکب تخلف می شویم؟ ۳۳
- ۵-۳ مدل سازی تخلفات رانندگی ۳۴
- ۶-۳ برنامه ریزی برای مهار تخلفات ۳۶
- ۱-۶-۳ برنامه ریزی کوتاه مدت ۳۶
- ۲-۶-۳ برنامه ریزی بلند مدت ۳۷

- فصل چهارم: ضایعات ترافیک ۳۹
- ۱-۴ ضایعات ترافیک (مالی، جانی، زیست محیطی) ۳۹
- ۱-۱-۴ ضایعات جانی (تصادفات) ۳۹
- ۲-۱-۴ ضایعات مالی ۳۹
- ۳-۱-۴ ضایعات زیست محیطی ۴۰
- ۲-۴ ریشه ها و عوامل ضایعات ترافیک ۴۱
- ۱-۲-۴ رونق مونتاز اتومبیل ۴۱
- ۲-۲-۴ مهاجرت ۴۱
- ۳-۴ تحولات جمعیتی شهر اراک ۴۲
- ۴-۴ کمبود شبکه دسترسی و معابر عمومی ۴۲
- ۵-۴ جابه جایی های کاذب ۴۳
- ۶-۴ کاربری زمین ۴۳
- ۷-۴ سیاست ها و مسائل تشکیلاتی ۴۳

- ۴۳..... تراکم ۱-۷-۴
- ۴۴..... ازدحام ۲-۷-۴
- ۴۵..... آلودگی هوا ۳-۷-۴
- ۴۵..... آلودگی صوتی ۴-۷-۴

فصل پنجم: شناخت ترافیک ۴۷

- ۴۷..... ۱-۵ شناخت ترافیک، طرق اصلاح و کنترل آن
- ۵۲..... ۲-۵ مطالعات ترافیک و شبکه ارتباطی
- ۵۳..... ۳-۵ راه و شبکه‌های ارتباطی
- ۵۳..... ۴-۵ تنظیم ترکیب ترافیک
- ۵۴..... ۵-۵ برنامه‌ریزی
- ۵۴..... ۶-۵ حمل و نقل عمومی

فصل ششم: قوانین ترافیکی ۵۷

- ۵۷..... ۱-۶ اجرای قوانین ترافیکی
- ۵۹..... ۲-۶ آرام سازی ترافیک
- ۵۹..... ۳-۶ تجهیزات و علائم راه‌ها و تأثیرات آن بر ایمنی ترافیک
- ۶۰..... ۱-۳-۶ کمربند ایمنی
- ۶۰..... ۲-۳-۶ پارکینگ
- ۶۱..... ۳-۳-۶ چراغ‌های راهنمایی

فصل هفتم: مدیریت ترافیک ۶۳

- ۶۳..... ۱-۷ هدف مدیریت ترافیک
- ۶۳..... ۲-۷ مسائل روان پزشکی در مسئله ترافیک
- ۶۴..... ۳-۷ محرک‌های روانی تراکم عبور و مرور

- ۶۵..... ۱-۳-۷ تفریح و گذراندن اوقات فراغت
- ۶۵..... ۲-۳-۷ مقاومت در برابر تغییر
- ۶۶..... ۳-۳-۷ مردم آمیزی
- ۶۶..... ۴-۳-۷ میل بخودنمایی
- ۶۶..... ۴-۷ هنجارها و هنجارشکنی‌ها در رانندگان و عابران پیاده
- ۶۷..... ۵-۷ هم‌رنگی با مقررات: متابعت، همانند سازی، درونی کردن
- ۶۷..... ۱-۵-۷ متابعت
- ۶۸..... ۲-۵-۷ همانند سازی
- ۶۸..... ۳-۵-۷ درونی کردن
- ۶۹..... فصل هشتم: رفتار رانندگی
- ۶۹..... ۱-۸ تعریف رفتار تهاجمی در رانندگی
- ۷۰..... ۲-۸ خصیصه شخصیتی ناشکیبا، بی‌قرار، عجول
- ۷۰..... ۳-۸ خصیصه شخصیتی قدرت طلبی و زورمداری
- ۷۱..... ۴-۸ خصیصه شخصیتی یاغی‌گری و لجام‌گسیخته
- ۷۱..... ۵-۸ انتظارات راننده
- ۷۳..... ۶-۸ اصول ایمن سازی در مقابل پرخاشگری رانندگان
- ۷۴..... ۷-۸ مفهوم آگاهی یا وجدان
- ۷۴..... ۸-۸ تعریف انحراف
- ۷۴..... ۱-۸-۸ انحرافات نخستین
- ۷۴..... ۲-۸-۸ انحرافات ثانوی
- ۷۵..... ۹-۸ تعاریف کار پلیسی با مشارکت جامعه
- ۷۷..... فصل نهم: آموزش رانندگی
- ۷۷..... ۱-۹ آموزش

- ۲-۹ ضرورت آموزش ۷۷
- ۳-۹ بهترین آموزش و یادگیری ۷۸
- فصل دهم: فرهنگ ۷۹
- ۱-۱۰ تعریف فرهنگ ۷۹
- ۲-۱۰ ویژگی‌های فرهنگ ۸۰
- ۳-۱۰ فرهنگ و جرم ۸۰
- ۴-۱۰ نسیت فرهنگی ۸۰
- ۵-۱۰ اجزای اصلی نظام فرهنگی ۸۱
- ۶-۱۰ روانشناسی و مکتب فرهنگ و شخصیت ۸۱
- فصل یازدهم: فرهنگ ترافیک ۸۳
- ۱-۱۱ ترافیک محل تلاقی انسان، تمدن و فرهنگ ۸۳
- ۲-۱۱ فرهنگ قابل آموزش است ۸۳
- ۳-۱۱ پس افتادگی فرهنگ و ترافیک ۸۶
- ۴-۱۱ فرهنگ قابلیت انتقال دارد ۸۸
- ۵-۱۱ آموزش فرهنگ ترافیک ۸۸
- ۶-۱۱ بررسی چگونگی وضع موجود ترافیک ۸۹
- ۷-۱۱ بررسی کاربرد قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌ها ۹۱
- ۸-۱۱ بررسی نحوه آموزش فرهنگ ترافیک ۹۲

بخش دوم مطالعه موردی: علل تخلفات رانندگی در شهرستان اراک / ۹۱

- فصل دوازدهم: کلیات ۹۷
- ۱-۱۲ شهرستان اراک ۹۷

- ۹۷-۱۲ ترافیک شهر اراک .....
- ۹۸-۱۲ بیان مسئله .....
- ۱۰۰-۱۲ اهداف مطالعاتی .....
- ۱۰۰-۱۲ سوالات .....
- ۱۰۱-۱۲ فرضیه‌ها .....
- ۱۰۲-۱۲ حدود مطالعاتی .....
- فصل سیزدهم: تعاریف و مفاهیم .....
- ۱۰۵-۱۳ تعریف آسیب‌شناسی اجتماعی .....
- ۱۰۵-۱۳ جامعه انسانی و رفتار فردی .....
- ۱۰۶-۱۳ ساختار اجتماعی .....
- ۱۰۶-۱۳ نهادهای اجتماعی .....
- ۱۰۶-۱۳ کارکردهای اجتماعی .....
- ۱۰۶-۱۳ فرهنگ .....
- ۱۰۷-۱۳ عناصر اساسی فرهنگ .....
- ۱۰۷-۱۳ ارزش‌های اجتماعی .....
- ۱۰۷-۱۳ هنجارهای اجتماعی .....
- ۱۰۷-۱۳ هنجارها و نوع مجازات .....
- ۱۰۸-۱۳ کجروی اجتماعی .....
- ۱۰۸-۱۳ کجروی نخستین .....
- ۱۰۹-۱۳ از خود بیگانگی .....
- ۱۰۹-۱۳ پس افتادگی فرهنگی .....
- ۱۱۰-۱۳ جرم چیست؟ مجرم کیست؟ .....
- ۱۱۱-۱۳ نظریه‌های جامعه‌شناختی کجروی‌ها .....
- ۱۱۱-۱۳-۱۱ نظریه فشار ساختاری .....

- ۱۱۱ ..... نظریه انتقال فرهنگی ۲-۱۱-۱۳
- ۱۱۱ ..... نظریه تضاد ۳-۱۱-۱۳
- ۱۱۱ ..... نظریه برچسب ۴-۱۱-۱۳
- ۱۱۲ ..... کنترل اجتماعی ۱۲-۱۳
- ۱۱۲ ..... تعریف اصطلاحات ۱۳-۱۳
- ۱۱۳ ..... عمل خلاف مقررات و غیر قانونی ۱۴-۱۳
- ۱۱۳ ..... تعریف حقوق ۱۵-۱۳
- ۱۱۵ ..... متغیرها ۱۶-۱۳
- ۱۱۵ ..... تعریف انضباط ترافیکی ۱۷-۱۳
- ۱۱۶ ..... تعریف درونی کردن هنجارها ۱۸-۱۳
- ۱۱۶ ..... تعریف اجتماعی شدن ترافیکی ۱۹-۱۳
- ۱۱۶ ..... تعریف خصوصیات فردی ۲۰-۱۳
- ۱۱۶ ..... تعریف مهندسی ترافیکی ۲۱-۱۳
- ۱۱۷ ..... تعریف کنترل ترافیکی ۲۲-۱۳
- ۱۱۷ ..... تعریف حجم ترافیکی ۲۳-۱۳
- ۱۱۹ ..... فصل چهاردهم: پیشینه
- ۱۲۵ ..... فصل پانزدهم: روش و ابزار
- ۱۲۵ ..... ۱-۱۵ روش
- ۱۲۵ ..... ۲-۱۵ جامعه آماری
- ۱۲۶ ..... ۳-۱۵ طرح نمونه برداری
- ۱۲۶ ..... ۴-۱۵ روش جمع آوری اطلاعات
- ۱۲۷ ..... ۵-۱۵ روایی ابزار
- ۱۲۷ ..... ۶-۱۵ روش‌های آماری

فصل شانزدهم: تجزیه و تحلیل داده‌ها ۱۲۹

۱-۱۶ آزمون فرضیه‌ها ۱۲۹

فصل هفدهم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها ۱۶۵

۱-۱۷ خلاصه کتاب ۱۶۵

۲-۱۷ تحلیل توصیفی اطلاعات جمعیت شناختی ۱۶۵

۳-۱۷ تحلیل سوالات ۱۶۶

۴-۱۷ نتیجه‌گیری ۱۷۱

۵-۱۷ پیشنهادها ۱۷۲

منابع ۱۷۷

منابع فارسی ۱۷۷

منابع انگلیسی ۱۸۱

سخن مولف

ترافیک یک واژه شناخته شده بین المللی است که به مجموعه عبور و مرور (وسائل نقلیه اعم از اشخاص و حیوانات) از خیابان‌ها و راه‌ها اطلاق می‌گردد. گسترش شهرها، رشد فزاینده جمعیت، روابط اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی ... و ضرورت تردد فزون‌تر و روز افزون، استفاده هر چه بیشتر از ماشین از نوع وسیله نقلیه را، ضروری نموده، که این خود در افزایش تعداد و تنوع آنها، تأثیر مهم گذاشته، ضمن این که رقابت اقتصادی بین کمپانی‌های سازنده اتومبیل از سوئی، و تبلیغات، و هم تحمیلات استعمار گونه آنها برای بازاریابی بیشتر، و نوعی نقلیه و چشم و هم چشمی پاره ای اشخاص از سوی دیگر، در روند این افزایش سرسام آور، نقش نهان و آشکار، و مؤثر دارد.

ترافیک آشفته شهرستان اراک باعث آزرده‌گی خاطر مردم منطقه شده، وضعیت نابسامان ترافیک ساختار شهر را در هم ریخته است و یک مشکل اجتماعی است. آثار آن بر تمام شئون زندگی فردی و اجتماعی ظاهر است. ترافیک آشفته شهرستان اراک باعث تشدید بیماری‌های عصبی و مشکلات اقتصادی و اجتماعی و ناراحتی‌های مزاجی شده است. در امر ترافیک سه عامل وسیله نقلیه، انسان و محیط رابطه تنگاتنگ دارند.

پس از تصویب طرح صنعتی شدن اراک به عنوان یک حوزه شهری با جمعیتی مبتنی بر صنعت و اجرای آن در دهه ۴۰ شمسی، دو رویداد مهم در تحولات فیزیکی و اجتماعی شهر پدیدار شد. ابتدا برای ساخت و ساز صنایع و به دنبال آن به کار انداختن صنعت، نیروی کار ارزان فعال از ملزومات اساسی بوده از این رو با توجه به ظرفیت و جذابیت مشاغل صنعتی و درآمد نسبتاً بالای این بخش، نسبت به فعالیت‌های کشاورزی، بسیاری از ساکنین روستاهای اطراف جهت ساخت و ساز اولیه و کار در کارخانجات، راهی شهر اراک شدند. لازم به ذکر است که این دوره همزمان با دوران اصلاحات ارضی و تقسیم بسیاری از کارگران روزمزد کشاورزی بود. این عامل باعث شد که مناطق کم بضاعت و فقیر نشین شهر، رشد بی سابقه و گسترده‌ای یافته و این مناطق در پیکره شهری اراک گسترش قابل ملاحظه‌ای یابد.

ارتباطات شهری اراک غیر از هسته اولیه شهر که بازار و اطراف آن را شامل می شود در سایر قسمت ها در حقیقت، نتیجه شکل گیری این ارتباطات یک بافت خودرو و بی نظم است که به هیچ وجه، جهت گیری، مقصود و فاصله تقاطع ها و ... تابع نظم خاصی نیست و شکل اخیر، بخصوص در مورد اصلی ترین محور، یعنی خیابان امام خمینی (ره) بسیار قابل ملاحظه است.

اما کتاب حاضر در نظر دارد علل تخلفات رانندگی در شهرستان اراک را بررسی و الگوی مناسب برای آن پیشنهاد دهد. اگر این کتاب به انجام رسد، نتایجش می تواند در رفع مشکلات ترافیک و کاهش تخلفات رانندگی برای نیل به اهداف مورد نظر مؤثر واقع شود.

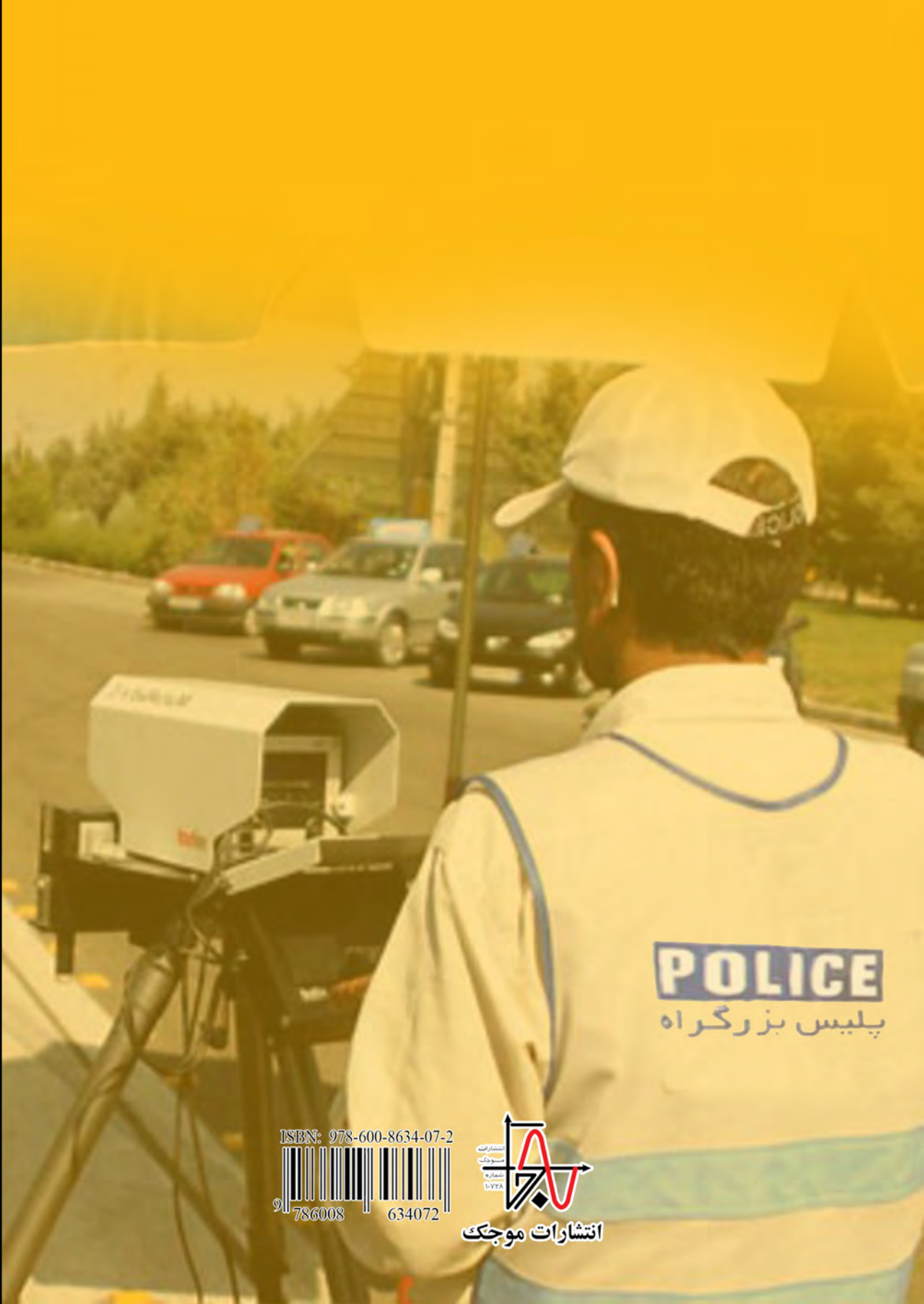
شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می باشد.

این کتاب به دو بخش فصول آموزشی و فصول پژوهشی تقسیم خواهد شد. بخش اول شامل مباحث آموزشی در زمینه علل تخلفات رانندگی می باشد. فصول آموزشی شامل یازده فصل: ترافیک شهر و معضلات آن، ویژگی های انسان و استفاده کننده سیستم، انسان و ترافیک، ضایعات ترافیک، شناخت ترافیک، قوانین ترافیکی، مدیریت ترافیک، رفتار رانندگی، آموزش رانندگی، فرهنگ و فرهنگ ترافیک می باشد. در بخش دوم علل تخلفات رانندگی در شهرستان اراک بررسی خواهد شد. فصول پژوهشی شامل شش فصل: کلیات، تعاریف و مفاهیم، پیشینه، روش و ابزار، تجزیه و تحلیل داده ها، نتیجه گیری و پیشنهادها می باشد.

در پایان، بر خود لازم می دانم از همه عزیزانی که در مراحل گوناگون آماده سازی این کتاب مرا یاری نموده اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

شعبان اولادی

پاییز ۱۳۹۵

POLICE

پلیس بزرگراه

ISBN: 978-600-8634-07-2

9 786008

634072

انتشارات موجک